

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Alia Acta ejusdem Domini Episcopi Francisci Gvilielmi, circa Synodos &
Cleri reformationem extra Synodos Episcopales suarum Ecclesiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

A L I A A C T A

à Reverendissimo ac Illustrissimo Principe
ac Domino,

D. FRANCISCO GVILIELMO,
EPISCOPO OSNABRVGENSI,
MINDENSI ET VERDENSI,
COMITE DE WARTEMBERG,
ET DOMINO IN WALD,

Circa Synodos & Cleri reformationem
extra Synodos Episcopales suarum
Ecclesiarum.

Elebrata fuit per suam Illustrissimam Celsitudinem anno M DC XXXIII, die XXI mensis Martii, Mindæ altera Synodus, minus solemnis & consueta; in qua, præter orationem Synodalem, aliasque preces pias, solum paucis inculcata fuit observantia Statutorum, præcedenti Synodo decretorum & promulgatorum. Cum autem hostes Imperii, magis Visurgim versus, irruerent, Illustrissimus denuo se Osnabrugam suam contulit: unde, eodem anno, occupata Civitate totaque Diocesi, xxiv Iulii, cedere furori hostili, & se Monasterium, inde Coloniam, transferre coactus fuit. Quod, simili modo, Decembri M DC XXX, Verdæ contigerat. Et, licet in utroque Episcopatu, Osnabrugensi & Mindensi, ab eo tempore præsens esse non potuerit; tamen per Officiatos & Ministros suos, nec non Capitula sua Cathedralia, singulis annis bis, feria tertia scilicet post Dominicam Oculi, & feria tertia post festum S. Remigii Episcopi & Confessoris, Congregationes Synodales, Conventusque Cleri, iecundum Statuta Synodalia Illustrissimæ Suæ Celsitudinis de annis M DC XXVIII & M DC XXXIII, quamvis non tam solemnēs, celebrati sunt; prout, juxta Constitutiones Metropolitanas, & hæc & aliæ Ecclesiæ, Metropolis Colonienſis Suffraganeæ, per integrum sesquisæculum laudabiliter hucusque observant; ubi defectus & errores in Clero corriguntur, nec non ab Archidiaconis, Decanis ruralibus, aliisque Prælatiſ seu Præpositis, in Clero ea, quæ ad conservationem religionis & Cleri

ſpectant, proponuntur, ac juxta Synodalia Statuta reſolvuntur atque diſponuntur. quas Synodos hic edere, ſupervacaneum viſum fuit.

Insuper Illustrissima Sua Celsitudo, uti ſuperiore Synodo Hildesimēſi vidimus, anno M DC XXI moderator Aulæ Electoralis Colonienſis in locum Cardinalis Zollerani ſuffectus, Sereniſſimum Electorem eò permovit, ut, eodem ſtatim anno, primam ſuam Paderbornenſis Diocēſis, cui præerat, in perſona celebraret Synodum; quod etiam Monasterii eodem anno factum, itemque Leodii.

Valde etiam urſit, ut, cum, ab anno Chriſti M D XXXVI nullum in hac Provincia celebratum ſit Concilium Metropolitanum, pro neceſſitate temporum ac Eccleſiarum tandem iterum haberetur. Quod etiam Elector zeloſe apprehendit, multa ad id præparatoria faciens, ſuoſque miniſtros monens, ut, quæ in eo agenda eſſent, diſponerent, ac inquirerent. Sed motus illi bellici omnem occaſionem præripuerunt conveniendi, convocandique tantum Clerum, per tam latos, Colonienſem, Osnabrugenſem, Leodienſem, Monasterienſem, Mindenſemque Episcopatus, diſfuſum ac diſperſum. Non dubitandum tamen, modernum Dominum Electorem Maximilianum Henricum, patri ſui veſtigiiſ inhærendo, pro ſuo ſingulari zelo, quo in reſ Eccleſiaſticas paſtoraleque officium fertur, Imperii rebus jam compoſitiſ, huic negotio ultimam manum admoturum, tamque neceſſarium opus perfecturum. Quod Illustrissima Sua Celsitudo, uti primus ac ſenior Suffraganeus, pro ſuo debito, ulterius promovere non deſiſſet.

Cum, anno M DC XXI, Ferdinandus II Cæſar, Illustriſſimæ Suæ Celsitudini Commiſſionem dediſſet, Ediçtum Cæſareum circa reſti-

restitutionem bonorum Ecclesiasticorum in Imperio exequendi per Circulum Saxoniae inferiorem totum, & partem superioris cis Albi; statim Sua Celsitudo, mense Octobri, ipsamet ad illas partes, cum aliis suis Concommissariis, se transtulit, & amotis ubique iniquis detentoribus, Archiepiscopatum Bremensem, & Episcopatus, Hildesimensem, Halberstadiensem, nec non partem Magdeburgici cis Albi, in eisque, praeter Cathedrales, quindecim insignes collegiatas Ecclesias; Monasteria vero diversorum Ordinum, praeter alias Parochiales, caeterasque Ecclesias, Capellas, ac Hospitalia, centum quadraginta sex, contra jura, pacta, Leges Imperii sententiasque latas, a malis detentoribus pessime usurpata, Catholicis restituit; Canonicos ac Religiosos singulis locis imponendo, & tam Urbano VIII, quam Caesari Ferdinando II, de omnibus exactam rationem reddendo. Vbiq; convocavit Clerum, ipsumque tam per se, quam per Reverendissimum Cardicensem Episcopum, quem secum assumpserat, piis adhortationibus instruxit. Urbanus VIII speciali Brevi tunc constituit Illustrissimam Suam Celsitudinem Vicarium Apostolicum Dioecesis Bremensis, cum amplissimis facultatibus. Unde Sua Celsitudo Monasteria illa, quorum adhuc aliquot Catholica fuere, visitavit tam ipse quam per suos.

Anno MDCXXXIV labente, Elector Coloniensis Suam Celsitudinem Legatum misit ad

Aulam Caesarem; & anno MDCXXXV submittit Commissionem reformandi celeberrimum Monasterium Berchtesgadenense; quod etiam feliciter perfecit. Monasterium hoc fundatum fuit pro Canonicis Regularibus S. Augustini, anno Christi MCLXXX; cui semper Praepositi praefuerunt, & anno MDCXII Serenissimus Ferdinandus Bavariae Dux, postmodum Elector Coloniensis, in Coadjutorem postulatus a Jacobo Praeposito Regulari fuit. Est autem hoc Monasterium ac territorium in spiritualibus Sedi Apostolicae immediate subiectum; in temporalibus similiter inter liberos Imperii Principatus numeratur. A multo tempore unius saeculi, Nobiles tantum in hoc Collegium asceticum assumpti, paulatim a disciplina regulari deviare incipientes, saeculares Canonici esse ambiebant. Studuit horum reformationi praefatus Dominus Elector tot annis, nunquam tamen finem assequi potuit; sed anno, ut dictum est, MDCXXXV, Sua Celsitudo, habitum, novitium, professionem, communem mensam, & regularem disciplinam omnem, iterum magno studio introduxit. Dedit idem Elector anno MDCXL denuo Suae Celsitudini commissionem, ut, cum in suam iret Dioecesis Ratisbonensem, de novo visiteret, ac reformaret corrigenda; quod etiam, mense Augusto, praestitit; atque ibi, tum administravit Sacramentum Confirmationis, tum alia Pontificalia exercuit.